

Dotacje i kredyty dla młodych osób, które chcą rozpocząć własny biznes na wsi – część 1

Robert Skwara

WSTĘP

Na początku XXI wieku młodzi ludzie stoją przed dużymi wyzwaniami. Zmieniły się priorytety i dzisiaj praca na etacie nie jest jedyną możliwą i dostępną opcją. Poza tym często jej po prostu brakuje. Statystyki wskazują, że największe bezrobocie jest wśród osób młodych, po ukończeniu szkoły, czy studiów.

Jednym z rozwiązań tego problemu jest założenie własnej firmy. Wiąże się ono z posiadaniem kapitału, wiedzy, umiejętności i znajomości rynku. Brak kapitału w przypadku rozpoczęcia działalności nie jest największym problemem. Mniejsze, czy większe środki finansowe na rozpoczęcie działalności będą zawsze dostępne (środki od rodziny, pożyczka z banku, dotacja itp.)

Prawdziwym wyzwaniem jest **pomysł, wejście na rynek i utrzymanie się na nim**. Jednak dla osób młodych mających własny pomysł i dużą wiarę we własne umiejętności - kapitał stanowi zawsze problem.

Dostępne źródła środków finansowych na rozpoczęcie działalności pochodzą w większości z funduszy unijnych. Zakładają one wsparcie realizacji pomysłów określonych grup osób, wśród których preferowane są między innymi: młode osoby do 25 roku życia, osoby mieszkające na terenach wiejskich, absolwenci studiów.

Praktycznie zawsze wymagany jest opis planowanej inwestycji w formie wniosku, opisu przedsięwzięcia, czy biznes planu. Pozyskanie środków wiąże się także z ich zabezpieczeniem poprzez weksle, poręczycieli, zastawy czy ewentualną hipotekę na nieruchomości będące własnością osób trzecich.

Zdobycie środków nie jest łatwe, może zająć dłuższy okres czasu a wiąże się z pozyskaniem odpowiednich zabezpieczeń i pozwoleń oraz rozpoczęciem działalności gospodarczej.

DOTACJE

POWIATOWE URZĘDY PRACY

Powiatowe Urzędy Pracy dysponują pieniędzmi dla osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej.

Jest to suma o maksymalnej wielkości **20 629,26 zł [aktualne na V.2011]** (6-krotność przeciętnego wynagrodzenia). W praktyce, z uwagi na ograniczone środki, urzędy przyznają dotację w mniejszej wysokości, średnio ok. 12-15 tys. złotych. Przeznaczone są one głównie na wydatki o charakterze inwestycyjnym (maszyny, urządzenia, wyposażenie, środki transportu – z wyjątkami).

Należy udać się do swojego Powiatowego Urzędu Pracy (wg miejsca zamieszkania) i złożyć odpowiedni formularz o dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Jest to przeważnie skrócony biznes plan, zawierający ok. 5-10 stron, opisujący planowaną działalność gospodarczą. Urzędy Pracy udzielając dotacji wymagają zabezpieczenia jej przyznania, w większości przez zabezpieczenia wekslowe i poręczycieli. Poręczycielem mogą być osoby bliskie, znajomi którzy pracują, ewentualnie emeryci i renciści.

Dotacja ma formę wypłaty przyznanej dotacji w **100%** planowanych kosztów, które musimy rozliczyć w okresie 1-2 m-cy od daty umowy.

Przykład

Oznacza to, że jeśli planujemy rozpocząć działalność i otrzymać dotację na sklep z ubraniami i cała inwestycja będzie kosztować łącznie 30 tys. złotych, to w ramach tego działania możliwe jest wsparcie do 20 tys. złotych bezzwrotnej dotacji z przeznaczeniem na zakup wyposażenia sklepu, drobny remont i zakup towaru. Działalność trzeba prowadzić co najmniej jeden rok.

Bliższe informacje należy uzyskać w Powiatowym Urzędzie Pracy, który udziela dotacji na podstawie regulaminu. Wykaz urzędów pracy dostępny jest na m.in. na stronie: <http://www.urzedy-pracy.dic.pl/>, lub na stronach urzędów marszałkowskich poszczególnych województw.

PROGRAM KAPITAŁ LUDZKI

Priorytet: 6 Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Działanie: 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Celem Działania jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz promocji postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Środki skierowane są do lokalnych organizacji biznesowych i urzędów pracy, które **organizują nabory osób** zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej.

Proces rekrutacji odbywa się głównie na podstawie złożonych, krótkich wniosków, opisujących status danej osoby i jej pomysł na działalność. Osoby wybrane w procesie rekrutacji uczestniczą w szkoleniu (przeważnie ok. 30 - 40 godzin) i w procesie doradczym (5- 6 godz.). Mogą one ubiegać się o dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej (dotacja inwestycyjna – **maksymalnie 40 tys. złotych**) i kosztów jej prowadzenia (wsparcie pomostowe ok. **6 tys. złotych** na pokrycie kosztów bieżących w początkowym okresie 6 m-cy).

Dotacja ma formę wypłaty przyznanej dotacji w wysokości **80%** planowanej inwestycji. Pozostałe 20% ma charakter refundacji i jest zwracane po rozliczeniu całości planowanej inwestycji.

Przykład

Oznacza to, że jeśli planujemy rozpocząć działalność i otrzymać dotację na usługi budowlane i cała inwestycja będzie kosztować łącznie 60 tys. zł, to w ramach tego działania możliwe jest otrzymanie wsparcia do 40 tys. złotych bezzwrotnej dotacji na zakup sprzętu i 6 tys. złotych wsparcia pomostowego na koszty bieżące. Po podpisaniu umowy otrzymamy 32 tys. złotych dotacji, a pozostałe 8 tys. złotych po zakończeniu inwestycji i rozliczeniu dotacji.

Z uwagi na fakt, iż koordynatorem programów są głównie wojewódzkie urzędy pracy informacje o tym, kto jest realizatorem projektów pojawiają się systematycznie na stronach internetowych wojewódzkich urzędów pracy.

Bliższe informacje

www.funduszeuropejskie.gov.pl

AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

Osoby zamieszkujące na terenach do 5 tys. mieszkańców i zamierzające tam otworzyć własną firmę, mogą skorzystać z dofinansowania z ARiMR w ramach działania 312 „*Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*” lub działania 311- *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*, w ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich**.

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Dzięki uczestnictwu w programie można pozyskać nawet do 300 tys. złotych na założenie lub rozwój firmy na wsi lub w małych miasteczkach (do 5 tys. mieszkańców). **Osoba ubiegająca się o dotację nie musi posiadać pola, może być osobą bezrobotną lub pracującą.**

Jest to więc idealne działanie, aby otrzymać dotację na założenie lub rozwój np. usług budowlanych, sali weselnej, restauracji, zajazdu, przedszkola i wielu innych działalności, świetnie sprawdzających się na terenach wiejskich.

Dotacja ma formę refundacji **50%** poniesionych kosztów kwalifikowanych operacji i może wynieść od 20 tys. złotych do 300 tys. złotych (w roku 2010, jako dodatkowe ułatwienie, wprowadzony został mechanizm zaliczek, co oznacza iż na realizację inwestycji można będzie uzyskać do 20% przyznanej dotacji w formie zaliczki).

Maksymalna kwota dotacji uzależniona jest również od ilości miejsc pracy, jakie zostaną utworzone po realizacji inwestycji (mowa tu o pełnych etatach, zatrudnieniu na umowę o pracę).

Przykład

Oznacza to, że jeśli planujemy rozpocząć działalność i otrzymać dotację na wybudowanie i wyposażenie sali weselnej i cała inwestycja będzie kosztować łącznie 600 tys. złotych (oraz zatrudnimy na pełen etat minimum 3 osoby), to w ramach tego działania możliwe jest otrzymanie wsparcia do 300 tys. złotych bezzwrotnej dotacji. Trzeba jednak pamiętać, że ta dotacja przyznawana jest w formie refundacji, co oznacza, iż najpierw trzeba zrealizować inwestycje za własne pieniądze lub z kredytu, a dopiero po jej zrealizowaniu zwracane jest 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych w formie dotacji. Dlatego realizacja inwestycji może być finansowana **w etapach** (np. dwóch po 300 tys. złotych, po których następuje rozliczenie i zwrot dotacji), z kredytu oraz z dużym ułatwieniem, którym jest możliwość uzyskania zaliczki w wysokości maksymalnie 20% przyznanej dotacji, po podpisaniu umowy.

Aby uzyskać dotację inwestycja musi być uzasadniona pod względem ekonomicznym, oraz powinna spełniać wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, które mają dla niej zastosowanie (np. jeśli planujemy budowę, konieczne będzie pozwolenie na budowę).

W jednym naborze można złożyć tylko jeden wniosek o przyznanie dotacji. Data rozpoczęcia naboru w roku 2011 planowana jest w II półroczu.

Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

Dzięki uczestnictwu w programie można pozyskać nawet do 100 tys. zł na założenie lub rozwój firmy na wsi lub w małych miasteczkach (do 5 tys. mieszkańców).

Osoba ubiegająca się o dotację musi posiadać pole lub je dzierżawić, być ubezpieczona w KRUS-ie co najmniej 12 m-cy, lub być ubezpieczona jako domownik, oraz otrzymywać dopłaty bezpośrednie do gospodarstwa rolnego w roku poprzedzającym złożenie wniosku.

Dotacja ma formę refundacji **50%** poniesionych kosztów kwalifikowanych operacji i może wynieść od 20 do 100 tys. złotych (w roku 2010, jako dodatkowe ułatwienie wprowadzony został mechanizm zaliczek, co oznacza, iż na realizację inwestycji można będzie uzyskać do 20% przyznanej dotacji w formie zaliczki).

Maksymalna kwota dotacji **nie jest uzależniona** od ilości miejsc pracy, jakie zostaną utworzone po realizacji inwestycji. O dotacje może wnioskować zarówno osoba nie mająca własnej firmy, jak i posiadająca własną działalność gospodarczą.

Przykład

Oznacza to, że jeśli planujemy otrzymać dotację na zakup koparko - ładowarki i cała inwestycja będzie kosztować łącznie 200 tys. złotych netto, to w ramach tego działania można otrzymać do 100 tys. złotych bezzwrotnej dotacji. O dotacje może ubiegać się zarówno istniejąca firma, jak i osoba, która planuje rozpocząć działalność gospodarczą.

Aby uzyskać dotację inwestycja musi być uzasadniona pod względem ekonomicznym, oraz powinna spełniać wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, które mają dla niej zastosowanie.

W jednym naborze można złożyć tylko jeden wniosek o przyznanie dotacji. Data rozpoczęcia naboru w roku 2011 planowana jest w II półroczu.

Blizsze informacje:
www.arimr.gov.pl

POŻYCZKI

FUNDACJA WSPOMAGANIA WSI

Pożyczki dla istniejących firm udziela Fundacja Wspomagania Wsi zarówno w ramach programu własnego, jak i wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego na podstawie umowy na dofinansowanie programu pożyczkowego dla przedsiębiorców województwa podkarpackiego.

Pożyczka przeznaczona jest dla osób podejmujących, jak i prowadzących działalność gospodarczą na terenie wsi i miast do 20 tys. mieszkańców. Maksymalna kwota pożyczki to 20 tys. złotych na okres do 3 lat. Pierwsza pożyczka udzielana jest zawsze w kwocie maksymalnej - 10 tys. złotych.

Pożyczki mogą być przeznaczone zarówno na cele obrotowe, jak i inwestycyjne.

Pożyczki w województwie małopolskim, lubelskim, kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim nie są oprocentowane. Jedynym kosztem jest prowizja, która wynosi do 3%.

Natomiast w województwie podkarpackim aktualnie oprocentowanie wynosi 5,26% i odpowiada stopie bazowej, ustalonej przez Komisję Europejską, powiększonej o 1 punkt procentowy. Dodatkowy koszt to prowizja, która wynosi do 300 złotych.

Pożyczka może być przeznaczona m.in. na:

- zakup towaru, materiałów do produkcji i usług,
- zakup środków trwałych (nowych, używanych), remont posiadanych środków trwałych,
- zakup samochodu do działalności gospodarczej,
- remont i adaptację budynków do działalności gospodarczej.

Pożyczka zabezpieczona jest wekslem oraz poręczeniami osób fizycznych.

Poręczycielem mogą być osoby bliskie, znajomi, którzy pracują, ewentualnie emeryci i renciści.

Przykład

Oznacza to, że jeśli planujemy rozpocząć działalność i otrzymać pożyczkę na zakup środka transportu i cała inwestycja będzie kosztować łącznie 20 tys. złotych, to w ramach pożyczki możemy uzyskać 10 tys. złotych na dwa lata. Pożyczka wypłacana jest po zawarciu umowy i w ciągu 2 m-cy należy ją rozliczyć poprzez udokumentowanie wydatków.

Blizsze informacje dotyczące programu znajdują się na stronie: www.fww.org.pl w zakładce - Program mikropożyczek.

FUNDUSZ POŻYCZKOWY

W każdym województwie można znaleźć fundusze pożyczkowe, które udzielają pożyczek dla osób prowadzących i planujących rozpocząć działalność gospodarczą.

Pożyczki udzielane są na następujących zasadach:

- kwota od 5 000 zł do 120 000 zł,
- maksymalny okres spłaty pożyczki wraz z odsetkami wynosi do 60 miesięcy,
- maksymalny okres karencji wynosi 3 miesiące,
- oprocentowanie pożyczki - od 5,5%- 9%, stałe w całym okresie finansowania,
- prowizja - 1% do 2%,
- minimalny wymagany wkład własny przedsiębiorcy w finansowane przez Fundusz Pożyczkowy przedsięwzięcie wynosi 20% wartości inwestycji,
- zabezpieczenia udzielonej pożyczki mogą być ustanowione w formie weksla in blanco, poręczenia wekslowego, zastawu rejestrowego, hipoteki i przewłaszczenia na zabezpieczenie,
- poniesienie nakładów inwestycyjnych należy udokumentować fakturami, rachunkami i umowami kupna sprzedaży w ciągu 90 dni od daty wypłaty pożyczki,
- maksymalny termin rozpatrzenia wniosku – 7-14 dni od daty złożenia kompletu dokumentów.

Kto może skorzystać z oferty funduszu?

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, które na podstawie odrębnych przepisów podlegają opodatkowaniu w formie karty podatkowej, ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, bądź prowadzą podatkową księgę przychodów i rozchodów, oraz
- podmioty nowopowstałe, na wczesnym etapie działalności lub rozszerzające swoją działalność w przypadku, gdy działania te są gospodarczo rentowne.

Przedsiębiorcy mogą ubiegać się o pożyczki przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć gospodarczych związanych z bieżącą i inwestycyjną działalnością gospodarczą, a w szczególności na:

- zakup maszyn i urządzeń,
- zakup oprogramowania, licencji, know-how i innych wartości niematerialnych i prawnych,
- zakup nieruchomości, sfinansowanie kosztów prac remontowo – budowlanych,
- zakup środków transportu,
- zakup materiałów i surowców do produkcji oraz świadczenia usług,
- finansowanie bieżących potrzeb obrotowych, charakterystycznych dla podejmowanej lub prowadzonej działalności gospodarczej.

Przykład

Oznacza to, że jeśli planujemy rozpocząć działalność i otrzymać pożyczkę na sklep internetowy i cała inwestycja będzie kosztować łącznie 50 tys. złotych, to w ramach pożyczki możemy uzyskać 40 tys. złotych na trzy lata. Pożyczka wypłacana jest po

zawarciu umowy i w ciągu 2 – 3 m-cy należy ją rozliczyć poprzez udokumentowanie wydatków. Zabezpieczeniem pożyczki mogą być poręczyciele oraz np. zastaw na zakupionym sprzęcie.

Blizsze informacje:

Polskie Stowarzyszenie Funduszy Pożyczkowych www.psfp.org.pl/

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

http://www.ksu.parp.gov.pl/pl/f_pożyczkowe

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programu **PIERWSZY BIZNES** prowadzi pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, przeznaczone dla osób bezrobotnych do 25 roku życia oraz osób bezrobotnych, legitymujących się wyższym wykształceniem do 27 roku życia, o ile od ukończenia szkoły nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy (niezbędne zaświadczenie o statusie bezrobotnego). O pożyczkę może ubiegać się zarówno osoba uprawniona, jak również grupa osób uprawnionych, które wspólnie chcą założyć firmę.

Pożyczka przeznaczona jest na finansowanie kosztów realizacji planu rozpoczęcia działalności lub na tworzenie nowego miejsca pracy; w szczególności zaś na zakup wyposażenia technicznego, dostosowanie pomieszczeń do projektowanej działalności, zakup towarów, materiałów i surowców.

Wysokość udzielonej pożyczki nie może przekroczyć 40 tys. złotych. Pożyczka może być udzielona na okres do 36 miesięcy, z możliwością karencji spłaty do 6 miesięcy.

Oprocentowanie pożyczki wynosi 0,75 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez NBP (obecnie ok. 3,20 %).

Bank Gospodarstwa Krajowego oraz lokalne fundusze pożyczkowe, które współpracują z BGK w ramach Programu, pobierają jednorazową prowizję w wysokości 1 proc. od kwoty pożyczki. Spłata pożyczki odbywa się w ratach miesięcznych.

Uruchomienie środków pożyczki na finansowanie kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej przez osobę uprawnioną nastąpi po formalnym zarejestrowaniu firmy.

Wnioski o udzielenie pożyczki przyjmowane są w placówkach Banku Gospodarstwa Krajowego oraz w lokalnych funduszach pożyczkowych.

Pożyczkobiorca – przedsiębiorca, który zatrudni w swojej firmie osobę bezrobotną na pełny etat na okres nie krótszy niż 12 miesięcy, może

uzyskać umorzenie 30% kwoty wykorzystanej pożyczki, a w przypadku zatrudnienia dwóch lub więcej osób bezrobotnych - umorzenie 35% wykorzystanej pożyczki.

Pożyczkobiorca, który skorzystał z pożyczki w ramach programu PIERWSZY BIZNES, może ubiegać się dodatkowo o pożyczkę uzupełniającą. Udzielana jest ona po spłaceniu co najmniej połowy zaciągniętej pożyczki. Wysokość pożyczki uzupełniającej i pozostałej części pożyczki do spłaty, przeznaczonej na finansowanie kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej, nie może przekroczyć 40 tys. złotych. Pożyczka uzupełniająca udzielana jest na okres do 36 miesięcy.

Przykład

Oznacza to, że jeśli planujemy rozpocząć działalność i otrzymać pożyczkę na usługi budowlane i cała inwestycja będzie kosztować łącznie 50 tys. złotych, to w ramach pożyczki możemy uzyskać 40 tys. złotych na trzy lata. Pożyczka wypłacana jest po zawarciu umowy i w ciągu 2 – 3 miesięcy należy ją rozliczyć przez udokumentowanie wydatków. Jeżeli w trakcie zatrudnimy 2 pracowników, możemy uzyskać umorzenie 35% pożyczki, czyli 17,5 tys. złotych. Po spłacie połowy pierwszej pożyczki możemy ubiegać się o pożyczkę uzupełniającą.

Blizsze informacje:

www.bgk.pl

<http://www.bgk.pl/program-pierwszy-biznes/program-pierwszy-biznes>

Zakończenie

Każda z opisanych tutaj form jest obecnie aktywna i możliwa do wykorzystania. Każde działanie jest uregulowane formalnie a udzielane wsparcie oparte jest na zasadach określonych w regulaminie.

Przygotowanie do pozyskania środków proponuję zacząć od przygotowania własnego pomysłu - co będę robił, dlaczego, na co wydram pozyskane pieniądze, ile ich potrzebuję, jak je zabezpieczę i jak je będę spłacał?

Ciężka praca na początku planowanej działalności (rzetelny plan nawet na jednej czy dwóch stronach) na pewno się opłaci i pozwoli przygotować się zarówno do rozmowy o planowanych środkach, jak i do przygotowania opisu planowanej działalności gospodarczej.

Warto też skorzystać z pomocy doradczej w ramach sieci doradców funkcjonującej w ramach Krajowego Systemu Usług, prowadzonego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Doradcy pomogą w przygotowaniu działalności gospodarczej zarówno pod kątem pozyskania środków, jak i rozpoczęcia i prowadzenia firmy w początkowym jej okresie. Usługi tego typu są przeważnie nieodpłatne, co przy różnego rodzaju kosztach początkowych jest na pewno dużym plusem i pomocą.

Opracował: Robert Skwara

Autor jest od 2003 roku doradcą pożyczkowym Fundacji Wspomagania Wsi, pracował w latach 1996-2006 w Leżajskim Stowarzyszeniu Rozwoju na stanowisku - doradca, doradca pożyczkowy, członek Zarządu. Obecnie prowadzi własną firmę konsultingową specjalizującą się w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych dla mikroprzedsiębiorstw.